

Namnen i kartan. Föredrag av kartograf Lars Granath.

Tisdagen 7 november hade ett 20-tal personer samlats i Neglinge Gård för att höra Lars Granath berätta om sant och falskt bland skärgårdens ortnamn, och visa vilka märkliga förvandlingsresor som ett namn kan göra på kartor genom århundradena.

Lars höll ett intressant och underhållande föredrag med plats för roande anekdoter.

Vi fick veta att många namn har sitt upphov i grundstötningar som ägt rum på olika platser. Så har till exempel Almagrundet och Revengegrundet fått sitt namn efter dom fartyg som grundstött där.

En annan vanlig orsak till uppkomsten av ett namn har varit vilken verksamhet som bedrivits på öar och skär.

Jakt, fiske, fiskemetoder, fågelfångst är några exempel på verksamheter som avspeglar sig i namnen. När det gäller fisk och fåglar kan det ibland vara svårt för oss i vår tid att förstå sambandet. Det beror på att fåglar och fiskar oftast har haft lokala dialektala benämningar. Som exempel har Gjusskär inget med fiskgjuse att göra utan är en över tid ändrad stavning från Ljusskär, där Ljus betyder silltrut.

Kartografer har genom åren även haft svårt att rätt tolka lokala dialekter, bland annat skärgårdsfolk som (H)österman, som lägger till eller tar bort ett h i ordets början. Ötterkobben i dagens sjökort har förmodligen hetat Hötterkobben, en kobbe där det fanns mycket hötter(blåstång).

Vi fick också en genomgång av namnförändringar som beror på landhöjningen. Ett grund blir en båda, en sten eller häll förvandlas till ett skär, som blir till en kobbe eller holme.

Efter föredraget bjöds deltagarna på kaffe med hembakat bröd. I samband med kaffet fick Lars svara på många frågor av intresserade deltagare.

För den som vill fördjupa sig mer i ämnet rekommenderade Lars boken Ortnamn i Stockholms skärgård av Nils Gustaf Stahre. Boken utgavs första gången 1986 och en reviderad upplaga med bilder av Jeppe Wikström släpptes 2011.

